

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 26 Temmuz 2013
Nr. Ref.: RK461/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI15/13

Başvurucu

Muharrem Ademi

Priştine Belediye Mahkemesi'nin Pl. Nr. 4492/92 sayı ve 3 Eylül 1996 tarihli kararı hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi, Üye

Başvurucu:

1. Başvurucu Priştine mukimi Bay Muharrem Ademi olup kendisini Priştineli avukat Beqir Abdiu temsil etmiştir.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucu Priştine Belediye Mahkemesi'nin Pl. Nr. 4492/92 sayı ve 3 Eylül 1996 tarihli kararın icra edilmeyişine itiraz etmiştir. Başvurucu itiraz edilen kararın 22 Kasım 1996 tarihinde kesinleştiğini ileri sürmüştür.

Başvurunun Konusu

3. Başvurucunun Priştine Öğrenci Merkezindeki işyerinden gayrihukuki şekilde işten atıldığı süre için maaşlarının tazminine ilişkin Pl. nr. 4492/92 sayı ve 3 Eylül 1996 tarihli Priştine Belediye Mahkemesi kararının uygulanmayışı hakkında Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi (bundan sonra: Mahkeme)'nden anayasal denetim yapılması talebidir.

İlgili Hukuk

4. Başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 46, 48, 48 ve 49. maddeleri ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü (bundan sonra: İçtüzük)'nün 56. kuralı 2. fıkrasına dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

5. Başvurucu 5 Şubat 2013 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.
6. Anayasa Mahkemesi Başkanı 26 Şubat 2013 tarihinde Üye Robert Carolan'ı raportör yargıç olarak görevlendirmiş ve Üyeler Snezhana Botusharova (başkan), Kadri Kryeziu ve Arta Rama-Hajrizi'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir. Başkan'ın kararıyla Ön İnceleme Heyeti'ne görevlendirilen Arta Rama-Hajrizi yerine Mahkeme Başkanı Prof. Dr. Enver Hasani getirilmiştir.
7. Mahkeme, başvurunun kaydedildiğini 18 Nisan 2013 tarihinde başvurucuya ve Priştine Belediye Mahkemesi'ne bildirmiştir.
8. 4 Haziran 2013 tarihinde başvurucunun avukatından gerektiği şekilde imzalanmış vekaletnameyi teslim etmesi istenmiştir.
9. Ön İnceleme Heyeti 20 Haziran 2013 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu inceledikten sonra Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliği hakkında karar almasını önermiştir.

Olguların Özeti

10. Başvurunun olguları şu şekilde özetlenebilir.
11. Priştine Belediye Mahkemesi 3 Haziran 1996 tarihinde çıkardığı Pl. nr. 4492/92 sayılı kararla başvurucunun dava dilekçesi onaylanıp başvurucunun işine son veren Davalı (Priştine Öğrenci Merkezi)'nin 3 Mart 1992 tarihli kararını gayrihukuki olarak feshetmiştir. Bu kararda *davalı, iş ilişkisinden doğan tüm haklarıyla beraber davacıyı önceki iş ilişkisiyle alakalı işyerine iade etmekle yükümlüdür* denmiştir.

12. Priştine Bölge Mahkemesi davalının Gz. Nr. 902/96 sayılı itirazını temelden yoksun olarak reddetmesi üzerine Priştine Belediye Mahkemesi'nin Pl. nr. 4492/92 sayılı kararı 22 Kasım 1996 tarihinde kesinleşmiştir.
13. Başvurucu, Bölge Mahkemesi'nin Pl. Nr. 4492/92 sayılı kararını 8 Şubat 1997 tarihinde teslim aldıktan sonra kararın yürütülmesi için iki kez dilekçe sunduğunu belirtmiştir. İlk dilekçe kendisinin eski işyerine iadesiyle ilgili olup başvurucuya göre I-2-29/97 numara ile kaydedilmiştir. İkinci dilekçe maaşların tazminiyle ilgili olup I-2-30/97 numara ile kaydedilmiştir. Başvurucuya göre Belediye Mahkemesi onun kararların yürütülmesiyle alakalı dilekçelerinin işleme konması konusunda herhangi bir karar almamıştır.
14. Başvurucunun talebinden üç yıla yakın bir süre sonra 29 Aralık 1999 tarihinde Priştine Öğrenci Merkezi 93.2 sayı ve 30 Aralık 1999 tarihli kararı çıkartarak başvurucunun yurtdışına seyahati nedeniyle 31 Aralık 2000 tarihine kadar 12 aylık ücretsiz izne ayrılmasına onaylanmıştır. Kararın devamında belirtilen süre dolduktan sonra ilgilinin (başvurucunun) Merkez'e 30 gün içerisinde müracaat edip aynı işyerinde işine devam edebileceği belirtilmiştir.
15. Başvurucunun belirtilen sürede işyerine geri gidip gitmediği açıklığa kavuşturulmamıştır.
16. Ücretsiz izin kararının çıkartılmasından altı yıla yakın bir süre sonra 13 Ekim 2006 tarihinde başvurucu Priştine Belediye Mahkemesi Yöneticisine yazılı dilekçeyle başvurup Belediye Mahkemesi'nin Pl. nr. 4492/92 sayı ve 3 Eylül 1996 tarihli kararının icrasını talep etmiştir.
17. Bu tarihten iki haftadan kısa bir süre sonra, ikinci bir dilekçe ile 26 Ekim 2006 tarihinde başvurucu Priştine Belediye Mahkemesi'nin Pl. nr. 4492/92 sayı ve 3 Eylül 1996 tarihi kesinleşmiş kararının icra edilerek maaşlarını tazmin edilmesini talep etmiştir.
18. Aynı günde yani 26 Ekim 2006 tarihinde başvurucu Priştine Belediye Mahkemesi'ne dava açarak iş ilişkisinden kaynaklanan maaşlarının tazminini talep etmiştir. Başvurucu dava dilekçesinde Mahkeme'den mali inceleme yaptıktan sonra bir karar çıkartıp 3 Mart 1992 – 21 Aralık 1999 döneminde ödenmeyen maaşlarının tazmin hakkını teyit etmesini talep etmiştir.
19. Davalı taraf (Priştine Öğrenci Merkezi) başvurucunun iddiasını reddederek diğerlerin yanı sıra başvurucunun dilekçesinin zamanaşımı süresi geçtikten sonra teslim edildiğini belirtmiştir. Ayrıca Öğrenci Merkezi'nin savaştan önceki merkezle aynısının olmadığını ve bunun sonucu olarak Priştine Yeni Öğrenci Merkezi pasif husumet ehliyetinden yoksun olduğunu belirtmiştir.
20. Başvurucu, Priştine Belediye Mahkemesi'nin 22 Haziran 2007 tarihinde çıkardığı Cl.nr. 363/06 sayılı kararla başvurucunun 26 Ekim 2006 tarihli dava dilekçesini reddetmiştir. Başvurucu 17 Ocak 2008 tarihinde söz konusu karara Priştine Bölge Mahkemesi'nde itiraz etmiştir. Başvurucuya göre Priştine Bölge Mahkemesi'nin 6 Nisan 2009 tarihinde itirazını kabul edip davanın yeniden görülmesi için dosyayı Priştine Belediye Mahkemesi'ne iade

etmiştir. Ancak yukarıda mezkûr kararlar başvuru tarafından teslim edilmemiştir.

21. Priştine Belediye Mahkemesi 14 Şubat 2012 tarihinde çıkardığı C.nr. 105/09 sayılı kararlar başvuru maaşların tazminine ilişkin dava dilekçesini temelden yoksun olarak reddetmiştir. Bu kararın gerekçesinde diğerlerin arasında şunlar belirtilmiştir: ... savaşı sonrası dönemde Öğrenci Merkezi'nin Priştine Üniversitesi teşkilatında kapsandığı, bu haliyle Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı'ndan finanse edildiği UNMIK tarafından çıkartılan hükümler uyarınca Kosova Geçici Yönetim Organı olarak kurulduğu bilinen bir gerçektir. Tespit edilen bu olgusal durumdan yönetilen deliller değerlendirildikten sonra Mahkeme, bu davada davalının müdahil olmaya ilişkin pasif husumet ehliyeti bulunmamaktadır... ”.
22. Priştine Belediye Mahkemesi'nin 14 Şubat 2012 tarihli kararına karşı başvuru, 29 Şubat 2012 tarihinde Priştine Bölge Mahkemesi'ne itiraz dilekçesi sunmuştur.
23. Bölge Mahkemesi'nden itiraz sürecinin halen tamamlanmadığı anlaşılmaktadır.

Başvurucunun İddiaları

24. Başvuru, Priştine Belediye Mahkemesi'nin Pl.nr. 4492/92 sayı ve 3 Eylül 1996 tarihli kararını icra edilmeyişle Anayasa'nın 31. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6 ile 13. maddeleriyle güvence altına alınan adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
25. Başvuru ayrıca Sözleşme'nin 1. Ek Protokolü'nün 1. maddesiyle güvence altına alınan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
26. Başvuru şu ihlallerin olduğu yönünde argümanlar ileri sürmüştür: *Mahkeme de dahil olmak üzere kesinleşmiş kararlar sonuçlanan bir davayı yeniden yargılamaya hakkı yoktur.*
27. Başvuru ayrıca kesinleşmiş mahkeme kararlarının yürütülmesiyle ilgili olarak “hiç kimse hukukun üstünde değildir” ilkesinin ihlal edildiğini de ileri sürmüştür.
28. Başvuru Anayasa Mahkemesi'nden Priştine Belediye Mahkemesi'nin Cl. Nr. 1055/2099 sayı ve 14 Şubat 2012 tarihli kararının anayasaya aykırı olduğunu ileri sürerek bozmasını ve Priştine Belediye Mahkemesi'nin Pl. Nr. 4492/92 sayı ve 3 Eylül 1996 tarihli kararının yürütülmesini emretmesini talep etmiştir.

Başvurunun Kabul Edilirliği

29. Mahkeme, Priştine Belediye Mahkemesi'nin Pl. Nr. 4492/92 sayı ve 3 Eylül 1996 tarihli kararın yürütülmemesinden başvuru maaşlarının tazminine ilişkin şikâyetçi olduğunu ve Mahkeme'den Priştine Belediye Mahkemesi'nin Cl. Nr. 1055/2099 sayı ve 14 Şubat 2012 tarihli kararının bozulmasını talep ettiğini tespit etmiştir.

30. Mahkeme bu davanın olgularına ve başvuruçunun iddialarına dayanarak başvuruçunun iki tür usulden şikâyetçi olduğunu tespit etmiştir. Her iki süreç başvuruçunun tarafından başlatılmış ve gayrihukuki şekilde işten atılmasından sonra maaşlarının tazmin edilmesiyle ilgilidir.
31. Sürecin ilk grubu 8 Şubat 1997 tarihinde başlatıldığı iddia edilen sürece ilişkin Pl. nr. 4492/92 sayı ve 3 Eylül 1996 tarihli Priştine Belediye Mahkemesi kararının uygulanması ile ilgilidir.
32. Sürecin müteakip kısmı başvuruçunun C.nr. 1055/09 sayı ve 14 Şubat 2012 tarihli Priştine Belediye Mahkemesi kararına karşı Priştine Bölge Mahkemesine yaptığı itiraz üzerine bekleme süreciyle ilgilidir.
33. Sürecin ikinci kısmıyla ilgili olarak Mahkeme, Bölge Mahkemesi'ndeki sürecin halen devam ettiğini tespit etmiştir.
34. Mahkeme bununla ilgili olarak Anayasa'nın 113.7 fıkrasına atıfta bulunmak ister. Fıkra şöyledir:
- Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler.*
35. Yasa'nın 47.2 fıkrası da şunu belirlemiştir:
- Birey, sadece yasa ile tayin edilen tüm hukuki araçların tükenmiş olması durumundan sonra sözü edilen istemi başlatabilir.*
36. Yukarıda zikrolunduğu üzere başvuruçunun şikayet ettiği dava Priştine Bölge Mahkemesi'nde beklemededir.
37. Başvuruçunun kullanabileceği tüm kanun yollarını tüketme konusunda başarısız olduğu anlaşılmaktadır.
38. Öyle ki Bölge Mahkemesi'nde beklemede olan bir dava için Anayasa Mahkemesi başvuruçunun kabul edilirlilik değerlendirmesi sürecine devam etme durumunda değildir.

Sonuç

39. Mahkeme başvuruçunun Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 47.2 fıkrası ve İçtüzüğü'nün 36.1.a bendi gereklerini yerine getirmediğini ve bu haliyle kabul edilmez olduğunu tespit etmiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 47.2 fıkrası ve İÇTüzüğü'nün 36. kuralı 1.a bendi uyarınca oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine,
- II. Kararın taraflara bildirilmesine,
- III. Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca Resmi Gazete'de yayımlanmasına karar verilmiştir.
- IV. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Robert Carolan, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza